

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

М.М. Топоркова, канд. юрид. наук, доц.
Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Підприємницька діяльність, будучи найважливішою та загальнокорисною діяльністю, сьогодні переживає складний суперечливий період. У загальній сфері підприємництва особливе місце займає аграрне підприємництво, яке має велике соціальне, економічне, екологічне і стратегічне значення сучасного українського суспільства. Підприємницькі правовідносини в аграрній сфері за предметною ознакою входять до складу поняття складного специфічного комплексу «аграрні відносини», будучи предметом аграрного права.

На сучасному етапі соціально-економічного розвитку перед аграрно-правовою наукою України стоїть завдання комплексного осмислення правового регулювання аграрного підприємництва. Об'єктивно основна частина сільськогосподарської діяльності як об'єкт аграрних відносин має характер підприємництва. Сьогодні з'являються нові ідеї прийняття єдиного зведеного нормативного правового акта, що регулює весь комплекс аграрних відносин, які виникають у сфері підприємницької діяльності сільськогосподарських товаровиробників. При цьому деякі вчені необґрунтовано пропонують відносити аграрне право до підгалузі підприємницького права.

Сучасний період у суспільному розвитку характеризується системною кризою ринкових взаємин в умовах глобалізації світових економічних, політичних, правових відносин. Багато вчених називають цю кризу найважчою і найнебезпечнішою цивілізаційною кризою, тому цей факт не можна не враховувати в процесі формування та здійснення сучасного національного права. В умовах світової кризи, причиною якої є криза гуманітарних концепцій, що лежать в основі формування сучасного суспільства, на порядку денному стоїть питання наукового переосмислення цінностей світової цивілізації. У цьому сенсі закони, що регулюють аграрне підприємництво, повинні не тільки виконувати економічну, соціальну функцію, спрямовану на боротьбу зі злиднями, зниженням народжуваності населення, а й реально сприяти сталому розвитку регіонів.

Основними нормативними актами, що регулюють підприємницьку діяльність в Україні, є цивільний і господарський кодекси України. Але сьогодні потрібна серйозна наукова та

законотворча робота з удосконалення та розвитку аграрного законодавства.

Зокрема, спростити дозвільну систему на господарювання і гнучку зміну цілі бізнесу і отримання ліцензії спрощеним варіантом, як у Польщі, Чехії, Данії тощо.

За досвідом організації об'єднань громадян та підприємств без ознак юридичної особи в Німеччині, споживчих збутових кооперативів в Ізраїлі, Україні необхідно також сприяти утворенню споживчих збутових, кредитних, позичкових та переробних кооперативів для об'єднання зусиль особистих підсобних господарств громадян з метою ефективності їх господарської діяльності та підвищення добробуту сільського населення.

Об'єктивно сфері аграрного підприємництва потрібен інтегрований правовий акт, який регулював би весь комплекс аграрних відносин, які виникають у підприємницькій діяльності сільськогосподарських товаровиробників. Цей закон міг би виконувати функцію кодифікованого нормативного акта щодо забезпечення ефективності та стійкості аграрного підприємництва.

У законі про регулювання аграрного підприємництва необхідно врахувати негативні результати реформ на селі та створити умови для сталої ефективної підприємницької діяльності у сільському господарстві, усуваючи всі ризики та фактори, що стримують розвиток аграрної галузі, яка може стати базовою в економіці нашої країни.

Важливо, щоб інноваційний розвиток українського сільського господарства отримав адекватне правове регулювання та юридичні гарантії, що сприяють досягненню позитивних результатів суб'єктами аграрного підприємства.

Список використаних джерел

1. Корнієнко В.М., Корнієнко Г.С., Кульчій І.М. та ін. Аграрне право: підручник / за ред. А.М. Статівки. Вид. 2-ге, змін. Харків: Право, 2019. 416 с.

2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18–22. Ст. 144.

3. Долинська М.С., Заболотна Н.Я., Марич Х.М. Аграрне право: навч. посібник. Львів: Навчально-науковий інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», 2020. 252 с.

4. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40–44. Ст. 356.